

Szanowni Państwo, Członkowie Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Drodzy Czytelnicy!

W dniach 1–3 czerwca 2023 r. w Poznaniu na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza odbył się Kongres Geografii Polskiej. To najważniejsze wydarzenie geograficzne tego roku było organizowane wspólnie przez: Polskie Towarzystwo Geograficzne, Komitet Nauk Geograficznych PAN, Konferencję Kierowników Jednostek Geograficznych oraz gospodarzy wydarzenia: Wydział Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej UAM oraz Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM. Nad całością wydarzenia czuwali członkowie Komitetu Naukowego. Patronat honorowy nad Kongresem objęła Jej Magnificencja Prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska – Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Hasło Kongresu brzmiało: *Geografia niepewności*. Najważniejszym naukowym pretekstem do organizacji tego wydarzenia był jubileusz 100-lecia *Czasopisma Geograficznego*. Kongres został poprzedzony 64 Zjazdem PTG wraz z Walnym Zebraniem Delegatów, które odbyło się 31 maja – zrealizowano na nim doroczne cele statutowe Towarzystwa.

Fot. 1. Uczestnicy Kongresu Geografii Polskiej (fot. Jacek Zwoliński)

W tym szczególnym dla geografii polskiej wydarzeniu wzięło udział ponad 240 uczestników z większości jednostek naukowych w Polsce, członków honorowych Polskiego Towarzystwa Geograficznego, wielu nauczycieli, a także praktyków zawodowo związanych z geografią, w tym przedstawicieli różnych firm i samorządów terytorialnych, a także doktorantów i studentów, którzy aktywnie wspierali organizację i przebieg Kongresu.

Hasło Kongresu i odpowiadające im treści wystąpień dokładnie wpisały się w symptomy niespokojnych czasów, w jakich żyjemy i funkcjonujemy jako naukowcy, dydaktycy i praktycy. Wszystkie cele zawarte w preambule konferencji zostały przez uczestników Kongresu zrealizowane i zaprezentowane w bardzo wielu aspektach, podczas sesji plenarnych, problemowych oraz posterowych.

Kongres rozpoczęła sesja otwierająca z głosami powitalnymi i wprowadzającymi władz uczelni, w tym: prorektora ds. relacji z otoczeniem społecznym – prof. Zbyszko Melosika oraz dziekanów: prof. Pawła Churskiego i prof. Grzegorza Rachlewicza, następnie przewodniczącego KNG – prof. Marka Degórskiego, przewodniczącej PTG – prof. UŚ Urszuli Mygi-Piątek oraz kierownika KKJG – prof. Macieja Jędrusika. Całość sesji była prowadzona przez szefa Oddziału Poznańskiego PTG i redaktora naczelnego *Czasopisma Geograficznego* pełniącego jednocześnie funkcję przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Kongresu – dr. Cezarego Mądrego.

Pierwsza sesja plenarna pt. *Wyzwania i perspektywy rozwoju polskiej geografii w czasach niepewności*, która odbyła się 1 czerwca 2023 r., została zorganizowana przez zespół ds. jedności i rozwoju geografii KNG PAN i była prowadzona przez prof. Marka Degórskiego, a inauguracyjne wystąpienia wygłosili profesoria: Radosław Dobrowolski (JM Rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) i Bolesław Domański (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie). Panelistami tej sesji byli profesoria: Mariusz Lamentowicz (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza), Grzegorz Micek (Uniwersytet Jagielloński), Mateusz Strzelecki (Uniwersytet Wrocławski) i Tomasz Wites (Uniwersytet Warszawski).

Druga sesja poświęcona była obchodom jubileuszu 100-lecia *Czasopisma Geograficznego*. Organizował ją zespół ds. historii badań geograficznych KNG PAN, a prowadził były redaktor naczelny *Czasopisma* – prof. Piotr Migoń (Uniwersytet Wrocławski). Prelegentami byli prof. Kazimierz Krzemień (Uniwersytet Jagielloński), który wygłosił referat przygotowany wspólnie z honorowym przewodniczącym PTG prof. Antonim Jackowskim: *100-lecie Czasopisma Geograficznego*; następnie obecny redaktor naczelny *Czasopisma Geograficznego* – dr Cezary Mądry (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza) – zaprezentował wizję rozwoju periodyku w referacie *Czasopismo Geograficzne – stan obecny i wyzwania*. Prof. Andrzej Kostrzewski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza) wygłosił referat pt. *Profesor Stanisław Pawłowski – uczonec, organizator nauki, dydaktyk*. Sesję zamknęła minuta ciszy ku czci naszych antenatów: wszystkich redakto-

rów, recenzentów, autorów, przyjaciół, czytelników *Czasopisma Geograficznego*. Symbolicznym wyrazem pamięci było uroczyste złożenie kwiatów pod tablicą pamiątkową profesora Stanisława Pawłowskiego, a następnie bardzo radosne upamiętnienie 100-lecia *Czasopisma Geograficznego* w postaci zasadzenia platanu, opatrzonego pamiątkową tabliczką, w parku kampusu wydziałów geograficznych UAM. W wydarzeniu tym uczestniczył prorektor ds. relacji z otoczeniem społecznym – prof. Zbyszko Melosik.

Fot. 2. Uroczystość posadzenia platanu 100-lecia *Czasopisma Geograficznego* (fot. Jacek Zwoliński)

Trzecia sesja plenarna organizowana wspólnie przez zespół ds. współpracy geografów z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz zespół ds. geoinformacji i promocji geografii KNG nosiła tytuł: *Partnerstwo nauki i praktyki w geografii*. Po wprowadzającym wystąpieniu *Krajobraz jako wyraz integracji nauki i praktyki. Refleksje w czasach niepewności*, wygłoszonym przez prof. UŚ Urszulę Mygę-Piątek, prof. Zbigniew Zwoliński moderował dyskusję panelową z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego: Michała Drożdża – prezesa GIS-Support, dr. inż. Janusza Dygaszewicza – dyrektora Departamentu Systemów Teleinformatycznych, Geostatystyki i Spisów Głównego Urzędu Statystycznego, dr. Przemysława Gonery – byłego prezesa Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Związku Międzygminnego „Gospodarka

Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”, prof. UAM Łukasza Mikuły – radnego miasta Poznania, przewodniczącego Komisji Polityki Przestrzennej i Rewitalizacji i prof. Przemysława Śleszyńskiego z Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN. Podczas sesji wskazano główne pola współpracy i wdrożeń wyników badań geograficznych, ze szczególnym uwzględnieniem systemów informacji przestrzennej.

Pierwszy dzień Kongresu zakończył recital fortepianowy w Sali Lubrańskiego Collegium Minus UAM w wykonaniu japońskiej pianistki Shizuki Okumury oraz uroczysty bankiet.

W drugim dniu Kongresu odbyły się sesje równoległe, których opiekunem merytorycznym było Polskie Towarzystwo Geograficzne. Duże zainteresowanie tematyką konferencji sprawiło, że wystąpienia odbywały się w 14 sesjach. Tematyka wystąpień nawiązywała do tematów wiodących i tytułów sesji problemowych:

- *Badania geograficzne przemian gospodarki w warunkach turbulencji otoczenia;*
- *Edukacja geograficzna polskiego społeczeństwa w czasach niepewności;*
- *Geografia niepewności – (nie)pewność geografii. Idee, koncepcje i tożsamość geografii – sesja o charakterze panelu dyskusyjnego;*
- *Geografia władzy miejskiej w Polsce w świetle teorii reżimów: zarządzanie terytorialne w warunkach zmiany i niepewności;*
- *Geografia transformacji energetycznej – przestrzenny wymiar zjawisk energetycznych;*
- *Niepewność w kartografii historycznej;*
- *Przemiany krajowych, regionalnych i lokalnych systemów osadniczych i społecznych w dobie kryzysów;*
- *Rozwój obszarów wiejskich w czasach niepewności;*
- *Przestrzeń życia człowieka w czasach niepewności – nowe pola badawcze w geografii społecznej?;*
- *Wpływ czynników politycznych, religijnych i kulturowych oraz klęsk elementarnych na kształtowanie przestrzeni efemerycznej;*
- *Georóżnorodność i geodziezictwo;*
- *Zielone miasto w odpowiedzi na kryzysy;*
- *Zmiany środowiska w antropocenie;*
- *Przyszłość polskich badań geograficznych.*

O randze Kongresu świadczy fakt, że ogłoszono 134 referaty i zaprezentowano 27 posterów nawiązujących problematyką do zgłoszonych sesji tematycznych. Oficjalną część Kongresu zakończyło podsumowanie podjętej podczas spotkania geografów problematyki – prowadzone przez dziekana Wydziału Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej UAM prof. Pawła Churskiego, przewodniczącą PTG prof. UŚ Urszulę Mygę-Piątek i przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego dr. Cezarego Mądrego. W dyskusji końcowej

podsumowano aktualną pozycję badań geograficznych, krytycznie dyskutowano wady i zalety wynikające z podziału geografii na dwie odrębne dyscypliny przynależne do dwóch dziedzin nauki oraz działań, które pomimo apeli o jedność geografii przeczą tejże. Wskazano na konieczność rozwoju studiów konceptualno-teoretycznych oraz na ważną rolę szczegółowych badań empirycznych wobec kluczowych wyzwań i megatrendów współczesnego świata, a także podkreślono silną pozycję geografii jako nauki aplikacyjnej.

Bardzo sympatycznym akcentem terenowym pierwszego dnia Kongresu była wycieczka zabytkowym tramwajem (po poznańsku: bimbą) po Poznaniu.

Zakończeniem Kongresu były sobotnie tematyczne sesje terenowe po Poznaniu pod wspólnym hasłem: *Poznań – miejsca nieoczywiste*, dla zainteresowanych tematyką historyczno-kulturową: *Poznań średniowieczny (Ostrów Tumski, Stary Rynek)* prowadzona przez prof. UAM Iwonę Hildebrandt-Radke, wiceprzewodniczącą OP PTG, a przyrodniczo-społeczną: *Sołacz – przyroda i ludzie*, którą zorganizował i prowadził sekretarz OP PTG – Janusz Górny.

Ważnymi wydarzeniami towarzyszącymi Kongresu Geografii Polskiej były: wystawa o Pawle Edmundzie Strzeleckim z okazji Roku Strzeleckiego, prezentowana w dniach 18 maja–15 czerwca 2023 r. (kuratorka: Danuta Książkiewicz-Bartkowiak), oraz IV Warsztaty Geograficzne Oddziału Poznańskiego PTG w Armenii i Gruzji: 29 czerwca–16 lipca 2023 r.

Urszula Myga-Piątek
Cezary Mądry